

RETNINGSLINJER FOR PRODUKSJON OG BRUK AV DIGITALT UNDERVISNINGSMATERIALE VED UiT NORGES ARKTISKE UNIVERSITET

Fastsatt av	Universitetsstyret
Fastsatt dato	
Forankres i	Lov 17. juni 2004 nr.62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern (arbeidsmiljøloven); lov 15. juni 2018 nr. 40 om opphavsrett til åndsverk (åndsverkloven); lov 15. juni nr. 38 om behandling av personopplysninger jf. personvernforordningen (GDPR); Reglement for sikring og forvaltning av arbeidsresultater ved UiT Norges arktiske universitet.
Gjelder fra	
Arkivreferanse	

1. Bakgrunn og formål

I henhold til *Strategi for UiT mot 2022*¹ skal UiT Norges arktiske universitet (UiT) tilby utdanning med kvalitet på høyt internasjonalt nivå, med bredde og mangfold i det samlede utdanningstilbudet. For å nå dette målet, skal UiT blant annet utvikle og ta i bruk nye pedagogiske virkemidler og studentaktive læringsformer samt legge til rette for fleksible og nettstøttede undervisningsformer.

I *Digitaliseringsstrategi for UiT Norges arktiske universitet*² er det fastsatt at UiT skal benytte kvalitetssikrede digitale løsninger for å bedre utdanningskvaliteten.

UiT skal være nasjonalt ledende på Open Science¹. Et ledd i dette arbeidet er å legge til rette for åpen deling av undervisningsmateriale, med mindre det foreligger særlige hensyn som krever begrensning til tilgangen.

Tilgjengeliggjøring av undervisningsressurser skal skje i henhold til krav som stilles av EUs personvernforordning (GDPR)³ og åndsverksloven⁴. Ifølge UiTs Reglement for sikring og

¹ [Drivkraft i nord: Strategi for UiT mot 2022](#)

² [Digitalisering, UiT Norges arktiske universitet](#)

³ [GDPR](#)

⁴ [Åndsverkloven](#)

forvaltning av arbeidsresultater⁵ kan UiT i alle tilfeller sikre seg bruksrett til undervisningsressurser.

Formålet med UiTs prinsipper og retningslinjer for produksjon og bruk av digitalt undervisningsmateriale (Retningslinjene) er å avklare rettigheter og plikter til UiT som arbeidsgiver og den enkelte underviser som arbeidstaker. Dokumentet gir veiledning om hvordan undervisningsmateriale skal forvaltes, deles og lagres i tråd med institusjonens retningslinjer.

Retningslinjene gjelder for alle ansatte som utarbeider eller utvikler digitalt undervisningsmateriale for bruk på UiT.

Retningslinjenes punkt 9 gjelder for studenter som deltar i produksjon av digitalt undervisningsmateriale og/eller bruker dette i studier.

2. Definisjoner

*Creative Commons License*⁶ (CC): en av flere offentlige lisenser som muliggjør gratis distribusjon av et ellers opphavsbeskyttet verk. En CC-lisens brukes når en opphaver ønsker å gi andre rett til å dele, bruke og bygge videre på et verk som opphaveren har laget.

Digitalt undervisningsmateriale i disse Retningslinjenes forstand kan blant annet være

- forelesningsopptak fra undervisningsrom
- forelesningsopptak i studio
- skjermopptak og lignende foretatt av opphaveren selv
- forelesningsdisposisjoner
- forelesningsmanus
- presentasjoner i Power Point og lignende
- eksamensoppgaver/hjemmeoppgaver
- undervisningsplaner
- undervisningsaktivitet
- multimedieproduksjon
- spill
- lyd- og /eller bildeopptak
- digitale fotografier
- digitale kursoppgaver og kurspakker
- annet digitalt undervisningsverktøy

Opphaveren: ansatte som utarbeider digitalt undervisningsmateriale.

Opphavsrett: eneretten som skaperen av et litterært, vitenskapelig eller kunstnerisk verk får til å fremstille eksemplarer av det og ved å gjøre det tilgjengelig for allmennheten. Opphavsrett reguleres i Norge av åndsverkloven.

Personopplysning: en opplysning eller en vurdering som kan knyttes til en enkeltperson, slik som for eksempel:

- navn
- adresse
- telefonnummer

⁵ [Reglement om sikring og forvaltning av arbeidsresultater ved UiT](#)

⁶ [Creative Commons License](#)

- e-postadresse
- IP-adresse
- bilnummer
- studentnummer
- bilder (statiske eller videobilder)
- lydopptak
- irismønstre
- fødselsnummer (både fødselsdato og personnummer enten samlet eller separat).

Studenter: studenter og utvekslingsstudenter ved UiT

Større krets av personer: krets av personer utenfor det private området

Tredjepart: verken Opphaveren eller UiT.

UiTs plattformer

- *Læringsplattform:* et system for å tilgjengeliggjøre ulike læringselementer som settes sammen til kurs og undervisningsprogrammer, også distribuert som nettbaserte kurs eller e-læring (Learning Management System, LMS);
- *Distribusjonsplattform:* et system for deling av digitale ressurser som finnes på lagringsplattformer;
- *Lagringsplattform:* et system for lagring av digitale ressurser.

3. Produksjon av digitalt undervisningsmateriale

UiT og opphaveren skal være enige om formål, omfang og bruk av ressurser for produksjon av digitalt undervisningsmateriale.

UiT skal stille til rådighet nødvendig utstyr for å utvikle og produsere digitalt undervisningsmateriale.

UiT skal sørge for at opplærings- og veiledningsressurser er tilgjengelig for opphaveren i forbindelse med produksjon av digitalt undervisningsmateriale, se også punkt 6.6.

4. Personvern

Opphaveren skal utarbeide digitalt undervisningsmateriale på en mest mulig personvernvennlig måte. Opphaveren skal påse at behandlingen av personopplysninger skjer i tråd med UiTs regelverk⁷ slik at personvernet ivaretas og behandlingen av personopplysninger skjer på lovlig vis.

5. Opphaverens rettigheter og plikter

5.1 Opphaveren innehar at han/hun har opphavsrett til digitalt undervisningsmateriale og har råderett over dette.

5.2 Opphaveren har rett til å oppdatere og endre digitalt undervisningsmateriale.

⁷ [Informasjonssikkerhet og personvern ved UiT](#)

- 5.3 Opphaveren kan på forespørsel få digital kopi av produsert digitalt undervisningsmateriale.
- 5.4 Opphaveren skal navngis i henhold til åndsverkloven § 5 og i samsvar med god skikk.
- 5.5 Opphaveren kan med samtykke fra UiT inngå avtaler med tredjepart om rett til å publisere digitalt undervisningsmateriale på Internett eller i lukket undervisningsnett. Samtykke skal gis med mindre det er saklig grunn til å nekte samtykke.
- 5.6 Opphaveren kan med godkjenning fra UiT gjøre digitalt undervisningsmateriale tilgjengelig på Internett. Opphaveren angir selv hvordan nettbrukere kan bruke digitalt undervisningsmateriale, bl.a. merke presentasjonen med copyright og/eller Creative Commons License eller lignende.

Opphaveren skal:

- 5.7 påse at undervisningsmaterialet ikke inneholder noe som kan anses å stride mot gjeldende norsk rett eller inneholder lenke eller kobling til slike materialer;
- 5.8 være varsom med å offentliggjøre upubliserte data brukt i undervisning, herunder data som tilhører tredjepart;
- 5.9 innhente nødvendige tillatelser fra tredjepart dersom tredjepart har opphavsrettigheter som begrenser tilgjengeliggjøring på UiTs plattformer eller på Internett uten tillatelser.

6. Rettigheter og plikter til UiT Norges arktiske universitet

- 6.1 UiT har rett til å lagre digitalt undervisningsmateriale, redigere og tilpasse det for digital bruk uten å foreta innholdsmessige endringer. Ved redigering skal opphaveren varsles.
- 6.2 UiT har rett til å gjøre digitalt undervisningsmateriale tilgjengelig på UiTs plattformer. UiT kan også publisere digitalt undervisningsmateriale åpent på Internett med opphaverens skriftlige samtykke. Tilgjengeliggjøring av digitalt undervisningsmateriale i UiTs regi skal kun skje via publiseringstjenester, plattformer mv som er godkjent av UiT.
- 6.3 Digitalt undervisningsmateriale kan brukes i den sammenhengen det ble laget for. Bruk av digitalt undervisningsmateriale for annet formål krever skriftlig samtykke fra opphaveren.
- 6.4 UiT skal, så langt dette er mulig med de tekniske løsninger UiT benytter, søke å beskytte digitalt undervisningsmateriale mot å bli endret eller misbrukt av uvedkommende tredjepart ved å gjøre studentene og eventuelle andre brukere oppmerksom på at materialet er opphavsrettslig beskyttet.
- 6.5 UiT har ikke noe ansvar for skade påført opphaverens interesser som følge av misbruk av digitalt undervisningsmateriale, med mindre skaden skyldes uaktsomhet fra UiTs ansattes side.
- 6.6 UiT skal sørge for nødvendig opplæring og veiledning til opphaveren om produksjon og bruk av digitalt undervisningsmateriale.

7. Markedsføring av studietilbud

UiT kan med samtykke fra opphaveren bruke digitalt undervisningsmateriale eller deler av dette til markedsføring av studietilbud på Internett og/eller andre informasjonskanaler.

8. Uttelling

For produksjon og bruk av digitalt undervisningsmateriale tilkommer opphaveren ikke annen godtgjøring enn den ordinære lønn. Produksjon av digitalt undervisningsmateriale i et visst omfang gis uttelling i arbeidsplanen etter en skjønnsmessig vurdering. I vurderingen skal man ta hensyn til medgått tid til planlegging, forberedelse og organisering av produksjon av digitalt undervisningsmateriale samt omfang og kompleksitet av arbeidet. For gjentatt bruk av digitalt undervisningsmateriale gis det ikke ekstra uttelling.

9. Studentenes rettigheter og plikter

UiT anbefaler opphaveren å sette CC lisens eller andre åpne lisenser på sitt digitale undervisningsmateriale for å ivareta samfunnets behov for tilgang til kunnskap. Dersom lisenser ikke er satt, gjelder følgende regler i punktene 9.1-9.3 om studenters bruk av digitalt undervisningsmateriale:

- 9.1 Studentene skal ha tilgang til og kunne ta i bruk digitalt undervisningsmateriale lagret på UiTs plattformer til eget studieformål. Digitalt undervisningsmateriale skal ikke deles uten tillatelse fra opphaveren og UiT.
- 9.2 Studentene har rett til å gjøre notater og transkribere digitale forelesninger til eget studieformål. Transkripsjoner o.l. må ikke offentliggjøres eller deles med større krets av personer uten tillatelse fra opphaveren.
- 9.3 Studentene kan kun gjøre lyd-, bilde- eller filmopptak av digitale forelesninger dersom opphaveren tillater det. Slike opptak er kun til eget bruk, og skal ikke deles med en større krets av personer via Internett eller på annen måte uten tillatelse fra opphaveren og UiT.
- 9.4 Ved digital undervisning kan video, lydopptak og/eller bilde av studenten være synlig/høres helt eller delvis, gjennom hele undervisningsaktiviteten eller deler av tiden. Ved å delta samtykker studenten til at nevnte video/bilde er del av den digitale undervisningsaktiviteten i tråd med oppgitt formål (slik som f.eks. direktestrømming av undervisningen for emnestudenten, opptak tilgjengelig via Canvas osv.). Studentene skal informeres om bruken av digitale undervisningsformer og formålet med bruken. Samtykke til eventuell bruk av den digitale undervisningen til nye formål skal kun regnes gitt dersom slik bruk er tillatt etter personvernforordningen (GDPR). Studenter kan i visse situasjoner, herunder ved bruk utover det oppgitte formål kreve seg selv fjernet fra digitale ressurser i ettertid. UiT etterstreber å oppfylle slike krav så godt og raskt som mulig.

10. Opphør av bruk av digitalt undervisningsmateriale

- 10.1 UiT kan fjerne digitalt undervisningsmateriale fra UiTs plattformer og/eller Internett når det foreligger saklig grunn for å avslutte publisering i UiTs plattformer og/eller Internett. Opphaveren skal så snart som mulig gis underretning om dette.
- 10.2 Opphaveren kan kreve at UiT helt eller delvis fjerner digitalt undervisningsmateriale fra UiTs læringsplattform eller Internett eller helt eller delvis erstatter det med et nytt digitalt undervisningsmateriale jf. punkt 5.2.

10.3 Digitalt undervisningsmateriale fra læringsplattform skal være fjernet senest 6 måneder etter at kravet er mottatt. Digitalt undervisningsmateriale, som er publisert på Internett, fjernes innen 1 måned etter at kravet er mottatt. Dersom det oppdages feil i det produserte materialet, dette blir utdatert eller av andre vektige grunner, kan digitalt undervisningsmateriale fjernes umiddelbart.

10.4 Opphaverens avslutning av ansettelsesforhold ved UiT regnes ikke som grunn til å fjerne digitalt undervisningsmateriale fra læringsplattform eller Internett.

11. Beslutningsmyndighet

Dekaner skal sørge for implementering av disse Retningslinjene.